

گفتارهایی در باب
جامعه‌شناسی سیاسی جدید
(دفتر اول)

تألیف:

قربانعلی سبکتکین رین

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی

انتشارات زهد

سرشناسه: سبکتکین ریزی، قربانعلی، ۱۳۴۰
عنوان و نام پدیدآور: گفتارهایی در باب جامعه‌شناسی سیاسی جدید/تألیف
قربانعلی سبکتکین ریزی.

مشخصات نشر: تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی زهد، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۳۳۶ص.

شابک: 978-964-2740-85-7 ۲۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جامعه‌شناسی سیاسی

موضوع: قدرت (علوم اجتماعی)

موضوع: جامعه‌پذیری

موضوع: مشارکت سیاسی

موضوع: رشد سیاسی

موضوع: دموکراسی

موضوع: حاکمیت

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۷۱۳۴/س JA۷۶

رده‌بندی یوئی: ۳۰۶/۲

شماره ناشر: ۴۰۶۰۳۸۱

انتشارات زهد

گفتارهایی در باب

جامعه‌شناسی سیاسی جدید

مؤلف: قربانعلی سبکتکین ریزی

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی

ناشر: انتشارات زهد

نوبت چاپ: اول، زمستان ۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: آرمان / چاپ: کاوش / صحافی: البرز

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۴۰-۸۵-۷

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظ است.

نشانی ناشر: تهران - خیابان انقلاب - خیابان قدس - نبش بزرگمهر - پلاک ۷ - واحد ۱۰

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۹۲۶۱-۳

فهرست تفصیلی

صفحه	عنوان
۱۱	پیشگفتار مؤلف
	گفتار اول: موضوع و ماهیت جامعه شناسی سیاسی
۱۵	مقدمه
۱۶	زمینه های تاریخی و فکری تکوین و رشد جامعه شناسی سیاسی
۱۷	زمینه ها و ریشه های فکری جامعه شناسی سیاسی
۲۰	رابطه علم سیاست و جامعه شناسی
۲۱	گرایش ها و سطوح تحلیل جامعه شناسی سیاسی
	گفتار دوم: قدرت و ابعاد آن
۲۷	تعریف و تحلیل قدرت
۴۰	اقتدار و مشروعیت
۴۹	دو برداشت از قدرت
۴۹	قدرت به مثابه توانایی صرف
۵۵	قدرت به مثابه توانایی مشروع
۵۸	نظر هابز درباره قدرت
۶۱	نظر فوکو درباره قدرت
۶۵	نظر هگل درباره قدرت
۶۶	مارکسیسم و قدرت
۶۸	آنارشیزم و قدرت
۶۹	نیچه و قدرت
۷۰	هایدگر و قدرت
۷۲	لیونار و قدرت
۷۳	آفت های قدرت
	گفتار سوم: توزیع قدرت و نخبگان سیاسی
۷۷	نظریه پردازان و طبقه بندی اقسام حکومت

- ۷۸ طبقه‌بندی ارسطو از دولت‌ها
- ۷۹ طبقه‌بندی منتسکیو
- ۷۹ طبقه‌بندی ژان ژاک روسو
- ۷۹ عاملیت و ساختار در تحلیل قدرت
- ۸۰ نظریه نخبگان (الیتسم)
- ۸۷ رابطه الیت با طبقه یا پایگاه اجتماعی
- ۸۷ تقسیم‌بندی نخبگان سیاسی
- ۸۹ نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی نخبه‌گرایی
- ۸۹ رویکرد شناختی پاره‌تو
- ۹۱ رویکرد نسبی‌سی‌رایت میلز
- ۹۳ رویکرد سازمانی رسکا و یچلز
- ۹۵ رویکرد بوروکراتیک میز و پل
- ۹۶ گرایش‌های سیاسی نخبه‌ان در ایران
- ۹۶ خطر بحران سیاسی در ایران
- ۹۷ نظریه‌ی کثرت‌گرایی (پلورالیسم)
- ۹۹ الگوی تکثر منابع قدرت و گروه‌ها
- ۱۰۲ نقایص پلورالیسم
- ۱۰۳ الگوی فرعی کور پوراتیسم
- ۱۰۴ نظریه‌ی توتالیتاریسم
- ۱۰۴ نظریه‌ی دموکراسی
- گفتار چهارم: اجتماعی شدن سیاسی**
- ۱۰۹ مقدمه
- ۱۱۰ جامعه‌پذیری یا همان اجتماعی شدن
- ۱۱۱ کارکردهای جامعه‌پذیری
- ۱۱۳ تاریخچه
- ۱۱۵ جامعه‌پذیری یا اجتماعی شدن سیاسی
- ۱۲۰ روش‌های جامعه‌پذیری سیاسی
- ۱۲۱ منظور از جامعه‌پذیری پنهان یا غیرمستقیم
- ۱۲۲ سطوح جامعه‌پذیری سیاسی

۱۲۳	دیدگاه‌های جامعه‌پذیری سیاسی
۱۲۶	نظریه‌ی اجتماعی شدن سیاسی
۱۳۰	رابطه‌ی بین اجتماعی شدن سیاسی و رفتار سیاسی
۱۳۳	نهاد‌های جامعه‌پذیری سیاسی
۱۳۶	اهمیت جامعه‌پذیری
۱۳۷	برخی دیدگاه‌ها درباره‌ی جامعه‌پذیری سیاسی
	گفتار پنجم: مشارکت سیاسی و افکار عمومی
۱۴۳	مقدمه
۱۴۳	برداشت‌هایی از مشارکت سیاسی
۱۵۵	سطوح مختلف مشارکت سیاسی
۱۵۸	موانع مشارکت سیاسی
۱۶۰	افکار عمومی
۱۶۲	شکل‌گیری افکار عمومی
۱۶۵	مسائل افکار عمومی
	گفتار ششم: توسعه سیاسی و زمینه‌های آن
۱۶۹	مقدمه
۱۶۹	مفاهیم و تعاریف
۱۷۳	شاخص‌های توسعه سیاسی
۱۷۴	مکانیسم‌های (شرایط) توسعه سیاسی
۱۷۶	موانع توسعه سیاسی
۱۸۱	نظریه کارکردگرایانه توسعه
۱۸۲	توسعه نظام‌های سیاسی اروپایی و جوامع جهان سوم
۱۹۱	ویژگیهای فرهنگ سیاسی ایران
۱۹۴	موانع تحقق جامعه مدنی در ایران
۱۹۶	نتیجه‌گیری
	گفتار هفتم: مردم سالاری
۲۰۱	خاستگاه و پیشینه دموکراسی
۲۰۵	تعاریف گوناگون دموکراسی
۲۰۸	دموکراسی به عنوان یک ایده حکومتی

۲۰۹	دموکراسی به عنوان شیوه حکومتی و شیوه زندگانی
۲۱۰	پیش فرض های دموکراسی
۲۱۱	اصول بنیانی دموکراسی
۲۱۶	ابعاد دموکراسی
۲۱۶	انواع دموکراسی
۲۲۵	شرایط اجرای موفقیت آمیز دموکراسی
۲۲۶	نقد مردم سالاری
	گفتار هشتم: جهانی شدن امر سیاسی
۲۳۱	مقدمه
۲۳۲	مفاهیم و تعاریف جهانی شدن
۲۳۳	جنبه های مختلف جهانی شدن
۲۳۶	مراد از جهانی شدن فرهنگی چیست؟
۲۳۷	جهانی شدن سیاسی
۲۳۹	جهانی شدن مدرنیته و پسامدرن
۲۴۰	جهانی شدن به مثابه نتیجه سرمایه داری
۲۴۱	امانوئل والرشتاین
۲۴۱	انتقاد به نظریه والرشتاین
۲۴۲	دیوید هاروی
۲۴۳	اسکات لش و جان یوری
۲۴۴	جهانی شدن به مثابه مدرنیزاسیون
۲۴۵	حاکمیت ملی و حاکمیت جهانی
۲۴۸	جهانی شدن، دولت و دموکراسی
۲۵۱	جهانی شدن و ضرورت بازنگری در مفاهیم
۲۵۳	ناسازواره ی جهانی شدن نتولیبرالی
۲۵۸	به سوی یک سیاست جهانی جایگزین
	گفتار نهم: مفهوم ایدئولوژی و کارکردهای آن در جامعه شناسی سیاسی
۲۶۷	تعریف ایدئولوژی از دید متفکران
۲۷۰	تاریخچه ایدئولوژی
۲۷۷	کارکردهای ایدئولوژی

۲۹۶	مارکسیسم
۲۹۷	مارکسیسم ارتدوکس
۳۰۰	لیبرالیسم
۳۰۰	هایک و تلاش برای احیای دوباره اصول لیبرالی قرن ۱۸
	گفتار دهم: جنبش‌های اجتماعی جدید
۳۰۷	مقدمه
۳۰۸	ویژگی‌های بنیادین جنبش‌های جدید اجتماعی
۳۰۸	مهمترین عوامل عطف توجه به جنبش‌های نوین اجتماعی
۳۱۰	تعریف جنبش‌های اجتماعی
۳۱۳	طبقه بندی جنبش‌های اجتماعی
۳۱۸	مراحل جنبش‌های اجتماعی
۳۲۰	منابع و عوامل ایجاد جنبش‌های نوین اجتماعی
۳۲۱	جهانی شدن و جنبش‌های اجتماعی
۳۲۴	جنبش‌های جدید اجتماعی و تکنولوژی ارتباطی
۳۲۶	گسست نسل‌ها و جنبش‌های اجتماعی
۳۲۸	رهبری در جنبش‌های اجتماعی
۳۲۸	دموکراتیزاسیون
۳۳۱	فهرست منابع

سال‌ها دل طلب جام از ما میکرد آنچه خود داشت ز بخت تنامی کرد
کوهری کز صدف کون و مکان بیرون است طلب از کشندگان لب دریا میکرد

سالها این فکر در ذهنم خلجان داشت که امر سیاسی قبل از آنکه سیاسی باشد اجتماعی است اصولاً چرا تمایز به سیاسی و چرا اجتماعی؟ به زعم من این دو یکی اند. هر امر سیاسی امر اجتماعی است و این مرتباً به اجتماع است و در اجتماع است. ولی نمی دانم در مراکز علمی از کی و از کجا امر سیاسی را از اجتماعی جدا کردند و موضوع علوم سیاسی قلمداد نمودند. البته حکمی که از نظر علمی در برون یک دولت و در روابط بین دول حاکم است خارج از این ماجرا است و می تواند موضوع علوم سیاسی دیروز و امروز باشد. جالب اینکه جامعه شناسی سیاسی هم که پس از پیدایش قرار بود این پدیده های به اصطلاح سیاسی را اجتماعی تحلیل کند، به تدریج تسلیم قهر تمایز سیاست و اجتماع شد.

اما از دهه های پایانی قرن بیستم رویکرد ها به اجتماع نگرانه تری مطرح شد. نازک نظرانی چون میشل فوکو این امور به اصطلاح سیاسی را در دل امور اجتماعی جستجو کردند (که البته این اندیشه ریشه در نظریات وبر هم دارد) اینها ادامه یافت های نیلی برجسته نشد و ترویج نیافت. این دسته از نظریه ها و تحلیل های اجتماعی سیاست را بحث عنوان جامعه شناسی سیاسی جدید نامیده ایم.

نظریات و مباحث و تحلیل های قبل از این چرخش جامعه شناختی را که در امر سیاسی در حوزه ی علوم اجتماعی و جامعه شناسی پرداخت، جامعه شناسی سیاسی کلاسیک گفته ایم. بدیهی است که از نظر موضوعی و تاریخی نقطه تمایز و جدایی دقیقی بین این دو دسته نمیتوان قائل شد. قصد نگارنده این بوده که عمدتاً به جامعه شناسی سیاسی جدید بپردازد. لکن از آنجایی که این دو (چنان که آمد) بطور دقیق از هم متمایز نیستند و رنگ هم میگیرند، البته با پررنگی و غلظت نوع اول (کلاسیک)، عزم آن نمود که نگارش خود را در این باره از تالیف موضوعات و

مباحث جامعه‌شناسی سیاسی کلاسیک (آمیخته با نکته‌های رویکرد‌های جدید) شروع نموده و به سوی مباحث جامعه‌شناسی سیاسی جدید پیش رود. به همین دلیل و به ضرورت، تصمیم بر این شد کل مباحث و مطالب در دو دفتر تنظیم شود.

دفتر اول که پیش رو است با حدود ۳۴۰ صفحه و در ده گفتار تنظیم شده است. این دفتر آمیخته‌ای از مباحث جامعه‌شناسی سیاسی کلاسیک و جامعه‌شناسی سیاسی جدید می‌باشد. محتوای حاضر غالباً تالیفی از یافته‌ها، گفته‌ها و نظریات داخلی و خارجی جامعه‌شناسی سیاسی کلاسیک و تفسیح این نظریات با جهت‌گیری رویکرد جدید می‌باشد.

امید می‌رود در دفتر دوم تأکید و تکیه بیشتر بر مباحث، موضوعات و تحلیل‌های جامعه‌شناسی سیاسی جدید باشد. مثلاً قلماً این نوشتار و تالیف را خالی از اشکال و نقص نمی‌داند و تمنا دارد خوانندگان و صاحب‌نظران محترم نظرات و توصیه‌های سازنده خود را از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر به وی منتقل و را در صورت نظرات پیش‌برنده خویش سازند.

بی‌دلی در همه احوال خدا با او بود او نمی‌دیدش و از دور خدایا می‌کرد
گفت آن یار کز گوشت سردار بلند جانش از بک اسرار بهیلامی‌کرد

با همه بر همه ایشان

Saboktakin_@_yahoo.com